

Τὸ μέσο τῆς σωτηρίας μας (Νικολόπουλος Ἱερόνυμος Μητροπολίτης Λαρίσης καὶ Τυρνάβου)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Καθώς προετοιμαζόμαστε νά ἐορτάσουμε τή μεγάλη ἐορτή τῆς Παγκοσμίου Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου καί Ζωοποιοῦ Σταυροῦ, ἡ ὁποία κατά τή λειτουργική παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας φέρει τά ἴσα πρὸς τήν Ἁγία καί Μεγάλη Παρασκευή -γι' αὐτό καί αὐστηρή νηστεία-, τό εὐαγγελικό ἀνάγνωσμα τῆς ἡμέρας μᾶς ὑπενθυμίζει μιὰ ἄλλη παράξενη ὑψωση πού εἶχε προηγηθεῖ καί εἶχε λάβει χώρα στή μέση τῆς ἐρήμου, αἰῶνες πρὶν, κατά τήν ἔξοδο τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ ἀπό τή δουλεία τῆς Αἰγύπτου. Τί εἶχε συμβεῖ;

Οι Ίουδαῖοι, μὴ μπορῶντας νὰ περάσουν μέσα ἀπὸ τὸ βασίλειο τῆς Ἑδῶμ, ἀναγκάστηκαν νὰ κάνουν κύκλο γιὰ νὰ τὸ παρακάμψουν, μέσα ἀπὸ περιοχὴ ἄνυδρη καὶ ἀπαράκλητη. Κατὰ τὴν προσφιλή τους τακτικὴ, ἄρχισαν πάλι τὸν γογγυσμὸ καὶ τὴ γκρίνια ἐναντίον τοῦ Μωυσῆ καὶ ἐμμέσως ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, λέγοντας πὼς τοὺς ἔβγαλαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο γιὰ ν' ἀφήσουν τὰ κόκαλά τους στὴν ἔρημο. Μάλιστα, ἐνῶ εἶχαν ὡς τροφή τὸ μάννα καὶ ἐπομένως ὀφθαλμοφανῆ τὴν προστασία τοῦ Θεοῦ, ἐπέδειξαν μεγάλη ἀγνωμοσύνη χαρακτηρίζοντάς το ἄνοστο καὶ εὐτελὴ οὐσία. Γιὰ τὴ συμπεριφορὰ τοὺς αὐτὴ ὁ Θεὸς ἐπέτρεψε νὰ ἐμφανιστοῦν δηλητηριώδη φίδια, τὰ ὁποῖα πολλοὺς ὀδήγησαν στὸν θάνατο. Οἱ Ἰσραηλίτες ὅμως, μετὰ ἀπὸ σαράντα χρόνια περιπλάνηση στὴν ἔρημο κι ἔχοντας ἐμπειρία τῆς σχέσης τους μὲ τὸν Θεό, ἤξεραν τί ἔπρεπε νὰ κάνουν γιὰ ν' ἀποτρέψουν τὴν ὀργή του. Ζήτησαν τὸ θεῖο ἔλεος καὶ τότε ὁ Θεὸς ἔδωσε ἐντολή στὸν Μωυσῆ νὰ κατασκευάσει ἕνα χάλκινο ὁμοίωμα φιδιοῦ, νὰ τὸ τοποθετήσῃ ὀριζόντια σ' ἕνα στύλο καὶ νὰ ὑψώσει τὸν πρωτότυπο αὐτὸ σταυρὸ στὴ μέση τοῦ στρατοπέδου. Ὅποιος Ἰσραηλίτης δεχόταν δάγκωμα φιδιοῦ, τὸ μόνο πού εἶχε νὰ κάνει ἦταν νὰ κοιτάξῃ μὲ πίστη στὸν Θεὸ τὸ ὑψωμένο χάλκινο φίδι, γιὰ νὰ σωθεῖ καὶ νὰ

έπιβιώσει από τό θανατηφόρο δάγκωμα. Δέν τούς έσωζε τό χάλκινο φίδι, αλλά ή πίστη και ή ύπακοή τους πρός τόν Θεό.

Ό όφιος, προτυπώση τής ανθρώπινης φύσης

Γενικά στήν Άγία Γραφή τό φίδι θεωρείται προσωποποίηση τοῦ κακοῦ. Τότε γιατί ό Θεός δίνει έντολή νά ύψωθεῖ χάλκινο φίδι στήν έρημο; Τό φίδι τό ίοβόλο, μέ τά πλανερά του λόγια, όδήγησε τούς πρωτοπλάστους στήν πτώση κι έπομένως δηλητηρίασε τήν ανθρώπινη φύση μας μέ τήν άμαρτία και τίς συνέπειές της. Άντίθετα, τό χάλκινο φίδι, χωρίς νά έχει δηλητήριο, έσωζε τούς άνθρωπους από τίς συνέπειες τής άμαρτίας τους. Έρμηνεύοντας οί Πατέρες, θά ποῦν πώς κατά όμοιο τρόπο έπρεπε νά βρεθεῖ ανθρώπινη φύση χωρίς άμαρτία, ώστε νά ύψωθεῖ για νά σώσει όσους επέβλεπαν σέ αὐτήν. Καί ό μόνος άναμάρτητος εἶναι ό Χριστός μας. Έπρεπε λοιπόν νά ύψωθεῖ στόν Σταυρό, «άμαρτίας ίοῦ έλεύθερος», για νά μᾶς λυτρώσει από τό δηλητήριο τής άμαρτίας και νά προσπορίσει τά σωτήρια άποτελέσματα τής άγιότητας σέ όσους άποβλέπουν μέ πίστη πρός Αὐτόν.

Θά έρμηνεύσει ό ιερός Χρυσόστομος: «Καί τότε θάνατο διέφευγαν οί Ίουδαῖοι, αλλά τόν πρόσκαιρο, ένῶ τώρα όσοι πιστεύουν ξεφεύγουν τόν αἰώνιο θάνατο. Έκεῖ δαγκώματα φιδιῶν θεράπευε κρεμάμενος όφιος, ένῶ έδῶ ό Έσταυρωμένος Ίησοῦς θεραπεύει τίς πληγές τοῦ νοητοῦ δράκοντος (τοῦ διαβόλου). Έκεῖ, όποιος κοίταζε μέ τούς σωματικούς όφθαλμούς θεραπευόταν, έδῶ όποιος βλέπει μέ τά μάτια τής ψυχῆς πετᾶ από πάνω του κάθε άμάρτημα. Φίδι δάγκωνε έκεῖ και φίδι θεράπευε, και έδῶ θάνατος κατέλαβε (τόν Έσταυρωμένο) και θάνατος (μᾶς) έσωσε». Μέ άλλα λόγια, όπως τό χάλκινο φίδι ήταν όμοίωμα τῶν φιδιῶν χωρίς τό δηλητήριο τους, έτσι και ό Χριστός μας, μέτοχος τής ανθρώπινης φύσης, στερεῖται τοῦ «δηλητηρίου τής άμαρτίας». Κι όπως οί δαγκωμένοι από τά φίδια, κοιτάζοντας τό ύψωμένο όμοίωμα σώζονταν, έτσι και όσοι έξουθενωμένοι από τό δηλητήριο τής άμαρτίας άποβλέπουν μέ πίστη στό Πάθος τοῦ Σωτήρα, ύπερβαίνουν τόν θάνατο και ζοῦν αἰώνια.

Τό «παράδοξό» της Ύψώσεως τοῦ Τίμιου Σταυροῦ

Έάν ύπάρχει τόσο ισχυρός συμβολισμός μεταξύ της ύψωσης τοῦ χάλκινου φιδιοῦ και τής Σταύρωσης τοῦ Χριστοῦ, τότε γιατί ό Σταυρός πού θά ύψωθεῖ στήν έορτή θά εἶναι χωρίς τό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ; Γιατί θά ύψωθεῖ ό Σταυρός μόνος του χωρίς τόν Έσταυρωμένο; Μόνο για λόγους ιστορικούς, έπειδή έτσι ύψώθηκε όταν βρέθηκε από τήν άγία Έλένη, ή όταν άνακτήθηκε από τόν αὐτοκράτορα Ήράκλειο μετά τή μόνη γνήσια σταυροφορία πού γνώρισε ή ιστορία ένάντιον τῶν Περσῶν πού τόν εἶχαν άρπάξει;

Όχι. Ο λόγος για τον οποίο ο Σταυρός υψώνεται χωρίς Αυτόν που έπάνω του υψώθηκε και πέθανε, είναι απλός. Καί δεν είναι άλλος από τό γεγονός ότι, αν και υψώθηκε επί του Σταυροῦ ὁ Χριστός, τά ἀποτελέσματα τοῦ Σταυροῦ στόν Χριστό δεν ἦταν μόνιμα. Μέ ἄλλα λόγια, τό γεγονός τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ επί τοῦ Σταυροῦ, ὅσα σωτήρια ἀποτελέσματα κι ἄν προσπόρισε στήν ἀνθρωπότητα, δεν συγκρίνεται μέ τόν θρίαμβο τῆς Ἀναστάσεως. Καί για τήν Ἐκκλησία, τό προέχον καί σημαντικό εἶναι νά υπερτονισθεῖ ἡ κυρίαρχη καί πρώτη ἑορτή της, ἡ Ἀνάσταση. Ὁ Σταυρός λοιπόν υψώνεται κενός, γιατί Ἐκεῖνος που ἔπαθε έπάνω του ἀνέστη. Ὁ Σταυρός δεν ὑπάρχει καί δεν τιμᾶται ὡς ὄργανο θανάτου, ἀλλά ὡς σύμβολο τῆς Ἀνάστασης. Καί ἡ δύναμή του δεν ὀφείλεται μόνο στό ὅτι έπάνω του ἔχυσε τό αἷμα Του ὁ Σωτήρας μας, ἀλλά κυρίως στό ὅτι έπάνω του ἀποδείχτηκε κυρίαρχος τῆς ζωῆς καί τοῦ θανάτου, τόσο ὅταν αὐτεξουσιως παρέδιδε τό πνεῦμα του, ὅσο καί ὅταν μόνος του, μέ τήν Ἀνάστασή του, ἀνέτρεπε τά ἀποτελέσματα τοῦ θανάτου, διασφαλίζοντάς μας τήν ἐλευθερία, τή σωτηρία, τήν ἀγιότητα.

Πηγή: agiazoni.gr